

MONETĀRAIS BIĻETENS 2007

12

Decembrī nostiprinājās tautsaimniecības izaugsmes tempa pakāpeniska palēninājuma un stabilizēšanās tendence. Strauji saruka kreditēšanas attīstība, un samazinājās privātā patēriņa spiediens. Tomēr sakarā ar izmaksu kāpumu iepriekšējos periodos Latvijā joprojām saglabājās augsta inflācijas inerence. 2007. gada vidējā inflācija sasniedza 10.1%, bet gada inflācija decembrī – 14.1%. Decembrī patēriņa cenas galvenokārt ietekmēja pārtikas produktu (īpaši maizes, piena un piena produktu un olu) cenu kāpums, siltumenerģijas sadārdzinājums un apģērba un apavu cenu saruka. Produkcijas izlaide apstrādes rūpniecībā novembrī samazinājās par 4.8% salīdzinājumā ar 2006. gada novembri, bet sezonāli izlīdzinātais rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 1.1%. To veicināja elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes un ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes izaugsme. Mazumtirdzniecības (t.sk. automobiļu tirdzniecības un autodeģvielas mazumtirdzniecības) apgrozījuma gada kāpums joprojām bija 10.4%. Savukārt ēdināšanas uzņēmumu apgrozījums bija par 4.5% mazāks nekā 2006. gada novembrī. Decembrī pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms pieauga par 25.8%. Vienlaikus par 19.1% palielinājās kravu apgrozījums Latvijas ostās. Nedaudz (līdz 4.9%) pieauga bezdarba līmenis.

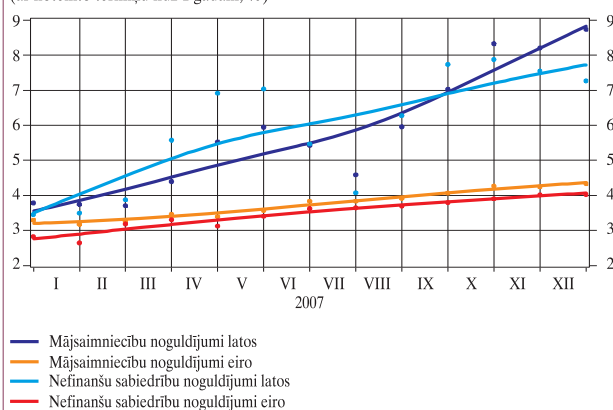
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais deficīts decembrī bija 168.4 milj. latu, bet no gada sākuma uzkrātais finansiālais pārpalikums samazinājās līdz 94.0 milj. latu. Nozīmīgs finansiālais deficīts decembrī bija valsts pamatbudžetā (132.9 milj. latu) un pašvaldību konsolidētajā budžetā (84.4 milj. latu). Sociālās apdrošināšanas fondā bija finansiālais pārpalikums (47.1 milj. latu). Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu būtisko pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada decembri (57.7%) noteica ārvalstu finanšu palīdzības palielinājums. Nodokļu ieņēmumi pieauga par 20.1%. Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu pieauguma temps bija neliels (8.1%). Būtiski palēninājās atalgojuma un sociālās apdrošināšanas iemaksu izdevumu kāpums, liecinot par taupīgāku līdzekļu izlietojumu. Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds (decembra beigās – 1 158.6 milj. latu) mēneša laikā palielinājās par 52.8 milj. latu, pieaugot centrālās valdības ārējam ilgtermiņa parādam.

Naudas rādītāju gada pieauguma temps decembrī turpināja samazināties, lai gan bija straujš naudas piedāvājuma mēneša kāpums sezonālu faktoru dēļ. Plašā nauda M3 palielinājās par 198.6 milj. latu, bet tās gada kāpuma temps samazinājās par 2.7 procentu punktiem (līdz 14.6%). Arī M2 saruka par 215.0 milj. latu (gada pieauguma temps – 14.4%) un M1 – par 111.9 milj. latu (M1 atlikums decembra beigās bija par 3.2% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Augstais mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību ienākumu līmenis decembrī noteica strauju iekšzemes noguldījumu atlikuma pieaugumu. Latos veikto noguldījumu atlikums palielinājās par 139.5 milj. latu, bet eiro veikto noguldījumu atlikums – par 97.0 milj. latu. Tomēr gan mājāsaimniecību, gan finanšu iestāžu un nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps decembrī samazinājās (attiecīgi par 2.0 un 1.4 procentu punktiem; līdz 15.1% un 19.6%).

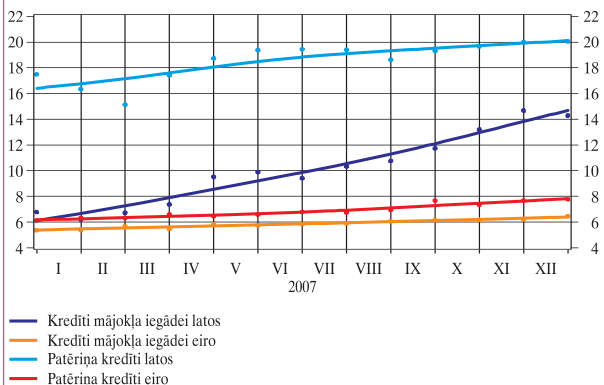
Iekšzemes kredītu tirgū turpinājās kredītu atlikuma kāpuma tempa sarukuma tendence, lai gan decembrī kredītu atlikums palielinājās straujāk nekā novembrī. Iekšzemes kredītu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās par 3.2 procentu punktiem (līdz 34.2%; zemākais kāpuma temps kopš 2000. gada oktobra). Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma pieaugums bija lielāks, bet mājāsaimniecībām – mazāks nekā

REZIDENTU VEIKTO NOGULDĪJUMU PROCENTU LIKMES
(ar noteikto termiņu līdz 1 gadam; %)



REZIDENTU MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU PROCENTU LIKMES

(ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam; %)



MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2007	
	XI	XII
Sezonāli izlīdzinātā rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	1.1	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	1.4	0.7
Pēdējo 12 mēnešu vidējā gada inflācija (saskaņotais patēriņa cenu indekss; %)	9.5	10.1
Gada (%)	13.7	14.1
Patēriņa cenu gada pamatinfācija ¹ (%)	12.6	13.0
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	51 660	52 321
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	4.8	4.9
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (milj. latu)	262.4	94.0
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	367.8	*
Imports	647.3	*
Bilance	-279.5	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

novembrī (attiecīgi 179.4 milj. latu un 67.3 milj. latu). Visu nozīmīgāko kredītu veidu atlikuma gada pieauguma temps decembrī samazinājās. Mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps bija 44.5%, patēriņa kredīta – 42.2%, industriālā kredīta – 39.3% un komerc kredīta – 20.8%. Nefinanšu sabiedrībām izsniegtā komerc kredīta un industriālā kredīta atlikuma pieaugums bija lielāks, bet mājokļa iegādei izsniegto kredītu un patēriņa kredīta atlikuma kāpums – mazāks nekā novembrī. Turpinājās latos izsniegto kredītu atlikuma samazināšanās (par 90.6 milj. latu; līdz 13.7% no visa kredītu atlikuma; eiro izsniegto kredītu atlikums – 83.4%). Arī eiro izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps saruka par 4.0 procentu punktiem (decembrī – 53.5%).

Strauji auga iekšzemes noguldījumu atlikums, bet ārvalstu banku finansējuma kāpums bija neliels (77.8 milj. latu, t.sk. no mātesbankām – 90.2 milj. latu). Būtisko kredītiestāžu kopsavilkuma bilances kopapjoma kāpumu (1.2 mljrd. latu) noteica ne-rezidentu ne-MFI noguldījumu atlikuma pieaugums un atbilstošs līdzekļu izvietojums ārvalstu kredītiestādēs. MFI tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs decembrī samazinājās par 9.8 milj. latu.

Decembrī rezervju prasību apjoma pieaugums bija neliels. Sezonālu faktoru dēļ strauji augot pieprasījumam, skaidrā nauda apgrozībā palielinājās par 49.7 milj. latu, tomēr tās gada pieauguma temps joprojām bija negatīvs (–2.3%). Arī banku noguldījumu atlikums Latvijas Bankā strauji palielinājās. Naudas bāze M0 decembra beigās bija par 123.1 milj. latu lielāka nekā novembra beigās (naudas bāzes un banku noguldījumu atlikuma Latvijas Bankā gada pieauguma temps samazinājās attiecīgi līdz 9.9% un 21.0%). Centrālās bankas naudas piedāvājuma apjoms decembrī palielināja valdības noguldījumu atlikuma Latvijas Bankā samazinājums (73.3 milj. latu), bankām izsniegto kredītu atlikuma kritums (18.1 milj. latu), Latvijas Bankas veiktās ārvalstu valūtas intervences un valūtas mijmaiņas darījumu atlikuma kāpums. Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi pieauga par 67.6 milj. latu jeb 2.5%. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem decembra beigās bija 112.3%.

RIGIBOR ilgāka termiņa kredītiem decembrī pakāpeniski samazinājās. RIGIBOR kredītiem ar 3 mēnešu termiņu decembra beigās (10.53%) bija par 84 bāzes punktiem mazāks nekā novembrī. RIGIBOR kredītiem ar 6 mēnešu termiņu saruka par 116 bāzes punktiem (līdz 11.24%). RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem bija svārstīgāks. Mēneša sākumā un beigās tas pārsniedza 6%, bet obligāto rezervju prasību izpildes perioda pēdējās dienās samazinājās līdz 3.89%. RIGIBOR vidējais līmenis (5.24%) bija par 24 bāzes punktiem augstāks nekā novembrī.

RIGIBOR kredītiem ar ilgāku termiņu sarukums ietekmēja latos izsniegto kredītu procentu likmes. Mājsaimniecībām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās līdz 17.3% (t.sk. mājokļa iegādei latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme – līdz 12.0%). Nefinanšu sabiedrībām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme saruka līdz 9.7%. Savukārt mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām eiro izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme pieauga attiecīgi par 0.3 procentu punktiem (līdz 6.7%) un par 0.4 procentu punktiem (līdz 7.2%). Svētku akcijas decembrī veicināja mājsaimniecību noguldījumu, īpaši latos veikto noguldījumu, procentu likmju kāpumu. Mājsaimniecību latos veikto noguldījumu vidējā svērtā procentu likme bija 8.7%.

Decembrī Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra kurss attiecībā pret latu palielinājās par 2.1%, bet Lielbritānijas sterliņu mārciņas un Japānas jenas kurss samazinājās (attiecīgi par 2.0% un 1.6%).

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	XI	XII
MFI¹		
M3	6 113.0	6 311.6
<i>Repo</i> darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	43.3	41.3
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	42.7	28.2
M2	6 027.0	6 242.0
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 867.5	1 971.9
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	336.2	335.0
M1	3 823.3	3 935.2
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	880.3	900.0
Noguldījumi uz nakti	2 943.0	3 035.2
Tīrie ārējie aktīvi	-4 492.6	-4 482.8
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām	12 807.1	13 050.6
Kredīts valdībai	318.5	313.6
Centrālās valdības noguldījumi	265.2	189.3
Ilgāka termiņa finanšu saistības	2 288.6	2 346.9
Latvijas Banka		
M0	2 348.1	2 471.2
Skaidrā nauda apgrozībā	999.8	1 049.5
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	1 343.6	1 412.4
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	4.7	9.3
Tīrie ārējie aktīvi	2 708.4	2 776.0
Tīrie iekšējie aktīvi	-360.4	-304.9
Kredīti	-219.6	-164.4
MFI	25.0	6.9
Valdībai (neto)	-244.6	-171.2
Pārējie aktīvi (neto)	-140.8	-140.5
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	5 637.41	5 758.18
Zelts	200.74	204.81
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.17	0.17
Rezerves pozīcija SVF	0.09	0.09
Ārvalstu konvertējamās valūtas	5 436.41	5 553.11

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2007	
	XI	XII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	4.6	5.1
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	11.7	9.7
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti latos)	18.4	17.3
t.sk. mājokļa iegādei	14.5	12.0
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.8	7.2
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.5	6.8
t.sk. mājokļa iegādei	6.3	6.4
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	7.6	7.3
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	2.1	2.0
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	8.2	8.7
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.6	0.6
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	4.1	4.1
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.7	1.6
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	4.3	4.4
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.7	1.7
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	6.0	6.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.4740	0.4840
Ls pret GBP	0.9830	0.9630
Ls pret 100 JPY	0.4310	0.4240
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	XI	XII
MFI rezerves	1 460.2	1 566.3
Nacionālā valūta kasēs	119.5	149.5
Noguldījumi Latvijā Bankā	1 340.7	1 416.8
Ārzemju aktīvi	4 697.6	5 474.8
Ārvalstu valūta kasēs	64.9	72.5
Prasības pret MFI	2 813.6	3 578.1
Prasības pret ne-MFI	1 736.2	1 756.9
Pārējie aktīvi	82.9	67.3
Prasības pret centrālo valdību	246.7	253.4
Prasības pret vietējo valdību	71.8	60.3
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	216.1	250.0
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	6 726.2	6 866.8
Prasības pret mājsaimniecībām	5 921.5	5 988.8
Neklasificētie aktīvi	979.7	1 041.5
Pamatlīdzekļi	166.7	174.8
Nauda ceļā	32.7	23.6
Pārējie aktīvi	168.5	190.0
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	611.9	653.2
Aktīvi pavisam	20 319.8	21 501.9
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>1 374.8</i>	<i>369.6</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 544.9	1 652.0
Valsts nefinanšu sabiedrību	103.7	117.1
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	676.8	748.1
Mājsaimniecību	764.4	786.8
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	1 045.7	1 078.0
Valsts nefinanšu sabiedrību	171.1	176.2
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	275.4	299.5
Mājsaimniecību	599.2	602.3
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	2 434.6	2 541.2
Valsts nefinanšu sabiedrību	35.5	42.4
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	711.2	779.2
Mājsaimniecību	1 687.9	1 719.6
Centrālās valdības noguldījumi	20.6	18.1
Vietējās valdības noguldījumi	261.0	211.7
Tranzītfondi	4.0	4.0
Ārzemju pasīvi	11 898.6	12 733.6
Saistības pret MFI	7 827.4	7 905.2
Saistības pret ne-MFI	3 608.0	4 513.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	463.2	315.4
Saistības pret Latvijas Banku	25.0	6.9
Emitētie parāda vērtspapīri	339.1	314.7
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	43.3	41.3
Kapitāls un rezerves	1 673.6	1 744.1
Rezidentu	937.0	998.9
Nerezidentu	736.6	745.2
Uzkrājumi parādiem un saistībām	118.2	116.4
Neklasificētie pasīvi	911.1	1 039.9
Nauda ceļā	183.5	270.1
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	189.4	185.1
Saistības pret rezidentu MFI	538.3	584.7
Pasīvi pavisam	20 319.8	21 501.9
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>1 374.8</i>	<i>369.6</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).